

КАТОЛИЦЬКЕ СКАУТСТВО ЄВРОПИ. СТРУКТУРА І ТРАДИЦІЇ. СТИЛЬ СКАУТА

Найвищою формою патріотизму є жертвна любов до Батьківщини. Справжній патріот не обмежується пасивною любов'ю до свого краю і народу, до його сучасного і минулого, до його мови та культури. Він активно працює на користь свого народу, прагне піднести його добробут і культуру. Для патріота дорога честь своєї Батьківщини і він захищає її словом та ділом. Патріотизм є правдивим лише з любові, бо без неї це буде вже нацизм, шовінізм, фашизм і т.п. Патріотизм не може бути ненавистю і не може накладати обов'язків, що противилися б вірі. Те, що виглядає як патріотизм, а на ділі є ненавистю або противиться вірі, далеко не є справжнім патріотизмом. Любов полягає в ділах, а не в словах.

«Не потоком шумних і галасливих фраз, а тихою невтомною працею любить Україну» (Андрей Шептицький). Молоде покоління – цвіт народу. Немає молоді – не буде жити і народ у майбутньому. А щоб народ завжди існував, то він повинен мати добре виховану молодь, щоб вона змогла колись повести свій народ правдивою дорогою. Молодь повинна стати на захист морально-релігійних цінностей молодій генерації і на глибокому знанні історії. Зробити це самому важко, а часом неможливо. Тому дуже добре, коли молодь об'єднується в організації, які керуються принципами законності і моральності. Прикладом такого виховання є організація скаутів. Скаутство є виховним рухом, який керується власною методикою виховання, опертою на засадах вселенської церкви і досягається через віру і діяння. Тут діє і методика пристосування до віку (для того, щоб дати кожному те, чого він потребує).

В залежності від світосприйняття розроблено три основні етапи розвитку молодій людини:

- Вовчята: 8–12 р. хлопці і 8–11 р. дівчата
- Скаути 12–17 р. і скаутки 11–16 р.
- Мандрівники з 17 р. і мандрівниці з 16 до 25 р.

Вовчята працюють і бавляться в ігри. Головна ціль виховання цієї скаутської категорії — допомогти відкритися (вийти з дитячого егоїзму) і скерувати дитину до розуміння Бога і релігії загалом, практикуючи різноманітні ігри. Їхнє гасло – «З усіх сил!».

Скаути і скаутки – це головна і найактивніша галузь у скаутстві, котра опирається на виховання в спільноті, її основна система – це малі, 4-8 особові групи-гуртки, де власне вчать жити в спільноті (4 такі гуртки формують курінь, яким опікується і провадить курінний). Для доброї праці й мобільності гурток має бути зорганізованим. У кожному гуртку має бути гуртковий, якого обирає гурток (або в крайності призначає курінний). Гуртковий разом з членами гуртка обирають заступника, а також визначають обов'язки й місце кожного скаута в гуртку. У такому випадку він буде мобільним, практичним, будуть добре розподілятися й виконуватись обов'язки кожного. Це тут формуються моральні чесноти, а також поглиблюється духовне життя. Велику увагу звертають провідники на скаутів і скаток під час їх формації в школі, вдома, в родині.

Найстарша вікова категорія скаутінгу називається мандрівники та мандрівниці. Їхньою метою є «Дорога», або «Кожен іде своєю стежкою». Головна ціль педагогіки на цьому етапі — це допомогти особі у життєвому виборі, реалізувати своє покликання, підготуватись до дорослого, творчого і відповідального життя, іншими словами — до прийняття певного служіння. Звідси й гасло мандрівників і мандрівниць: «Служити!». Час «Дороги» — переважно час у мандрівках. Хлопці та дівчата, які належать до найстаршої ланки, працюють вже разом.

Основна мета організації — це надання кожній молодій людині засобів для особистого розвитку через п'ять цілей. Першою ціллю скаута є здоров'я духу, душі та тіла. Кожен скаут повинен вести здоровий спосіб життя, не допускаючи куріння і вживання алкоголю. Друга ціль скаута – бути діяльним та конкретним, не витрачаючи часу на пустощі. Скаут покликаний вчитися через працю: менше говорити – більше діяти. Скаут повинен вміти робити все та вміти допомагати. Третьою ціллю скаута є формування характеру, виховання волі через самовиховання. Скаут не повинен бути самовдоволеним, а кожного вечора проводити іспит

сумління. Скаут мусить бути відповідальним за свій гурток. Четверта ціль скаута – служіння, бо «так само Син Чоловічий прийшов не для того, щоб Йому служили, але – послужити й дати життя Своє на викуп багатьох» (Мт.20,28). П'ятою і найвищою ціллю для скаута повинен бути Бог, бо невірною скаута немає. Скаут прагне здійснити Божу волю у своєму житті. Скаут повинен бути «супроти всіх терпеливим і уважати, щоб ніхто не віддавав нікому злом на зло, але старатися робити добро один одному і всім» (1 Сол.5, 14-15). Він шанує Бога думками, словами, ділами, а також шанує батьків, власне та чуже життя, чистоту, майно, честь, славу, гідність і почуття. Скаут «не боїться нічого, що має витерпіти» (Одкр.2, 10). Він повинен щодня робити бодай один добрий вчинок, бо це є його найперший обов'язок. Скаут сміливий і мужньо зустрічає небезпеку, незважаючи на страх, захищає і відстоює свою думку. Він вірний своєму релігійному обов'язку. Скаутство виховує молодь відповідальними особистостями на християнських засадах у дусі засновника скаутського руху Бейдена-Пауела.

Скаутська методика цим охоплює всю людину, виховує дитину і підлітка у всіх вимірах. Європейський скаутинг має за мету підготувати молоду особу до дорослого життя, допомогти знайти своє місце в суспільстві, навчити бути відповідальним до своїх обов'язків у родині та навчанні. Оригінальність скаутської методики полягає в тому, що вона є школою праці. Скаутський гурток не є місцем, де все здобувається виключно теоретично, але є практичною наукою життя через спілкування з природою, різноманітні ігри, віру.

Організація працює за принципом виховання молоді через молодь. Це і є друга оригінальна риса скаутського руху, яка здається на перший погляд незвичайною, проте, саме в цьому і вся її геніальність. Молоді люди, ще далекі від конформізму і стереотипів, відповідальні одні за одних через виконання конкретних завдань, дорослішають і набираються цінного досвіду разом, вчать одні в одних, молодші члени організації — від більш досвідчених провідників і духівників, взаємно даруючи радість розуміння, що допомагає повніше відкрити свій потенціал і реалізувати себе.

Щоб створити хороші умови для виховання хлопців та дівчат, взявши до уваги природну різницю психологічного і фізіологічного розвитку обох статей, організація пропонує батькам поміщати дівчат у жіночих, а хлопців у чоловічих спільнотах. Час від часу організуються спільні заходи, що дозволяють, взаємно пізнаючи одне одного, шанувати кожного в його неповторності й відмінності.

Всі католицькі скаути і скаутки, що належать до Федерації скаутингу Європи, носять один і той самий однострій (форму), підкреслюючи тим свою єдність, незважаючи на кордони. Від початку скаутингу однострій є символом скаутського духу, означає нашу вірність ідеалу, стилю життя. Приємно, коли ми збираємось разом, коли панує гарний настрій, дисципліна, порядок, взаєморозуміння.

Сьогодні виховання і самовиховання молодої людини в дусі відповідальності є важливим завданням, що стоїть перед українським суспільством. Тому особливо доречно брати до уваги всі відомі виховні практики, зокрема скаутський рух, що сформувався як приклад належного ставлення до свого життя і до життя довкілля, ближніх, сім'ї, держави, християнської церкви та історії. Участь у скаутському русі дає нові ідеї та віру в майбутнє молодих людей, впевненість у правильності їхнього життєвого вибору. Адже все це є живим, функціональним, є справжньою пригодою, є таким, що має справжній практичний сенс.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Католицьке скаутство Європи. Стежка до мети. – Л.: Католицьке скаутство Європи в Україні, 2004.
2. Огірко Павло. Гурток кличе тебе. – Л.: Католицьке скаутство Європи, 2005.
3. Редакційна колегія. Лорд Бейден-Пауел оф Гівел 1857-1914. Основоположник скаутського руху// Чувай. – 2010. – №1.
4. Редакційна колегія. Лорд Бейден-Пауел оф Гівел 1857-1914. Основоположник скаутського руху// Чувай. – 2010. – №2.
5. Редакційна колегія. Лорд Бейден-Пауел оф Гівел 1857-1914. Основоположник скаутського руху// Чувай. – 2010. – №3.